

**COLABORAREA ROMÂNNO-ELENĂ ȘI EXPOZIȚIA „CUCUTENI.
THE LAST CHALKOLITHIC GREAT CIVILISATION OF EUROPE”,
LA MUZEUL DE ARHEOLOGIE DIN TESALONIC**

21 septembrie – 31 decembrie 1997

În urma unor tratative purtate între directorul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, prof. dr. Petre Alexandrescu, și directorul Antichităților Preistorice și Clasice din Ministerul Culturii al Republicii Elene, Y. Tzedakis, în perioada 1993–1996, s-a perfectat un Protocol de colaborare între cele două instituții, aprobat și semnat de președintele Academiei Române și de ministrul elen al Culturii. În acest acord se prevăd:

1. Schimburi de experiență în domeniul metodologiei săpăturilor arheologice, de conservare, restaurare și expunere muzeală a elementelor arheologice, arhitectonice, și efectuarea unor analize arheometrice ale acestor elemente.

2. Organizarea în comun de săpături arheologice și cercetări subacvatice.

3. Familiarizarea reciprocă a specialiștilor din cele două țări cu monumentele și colecțiile arheologice din România și Grecia.

4. Realizarea de simpozioane și reuniuni pentru discutarea unor probleme de interes științific.

5. Schimburi de specialiști în domeniu și de publicații științifice și editarea cu ajutorul părții elene a unor studii științifice și opere de popularizare privind monumentele antice din România.

6. Schimburi de expoziții arheologice.

7. Elaborarea unor programe concrete de colaborare până în anul 2000.

În vederea realizării acestor obiective cele două părți au considerat utilă deschiderea unor misiuni-institute de arheologie română la Atena și elenă la București, imobilele necesare fiind puse la dispoziție prin reciprocitate de cele două părți. Partea greacă ne-a pus deja la dispoziție un imobil cu opt încăperi, ce urmează a fi pus în stare de funcționare, într-un cartier istoric al Atenei (lângă cimitirul antic Kerameikos). Se caută soluții pentru obținerea unui imobil la București pentru misiunea elenă.

Într-un act adițional, semnat de directorii a trei muzee de arheologie și istorie din țară (Brăila, Tulcea, Constanța) s-a căzut de acord asupra deschiderii unor filiale ale celor două misiuni în România și în Grecia.

Subliniez importanța acestui act cultural și politic, prin care se deschide prima misiune științifică română în străinătate, Atena fiind orașul cu 26 misiuni și școli străine de arheologie și istorie veche, cu prestigioase tradiții.

Din protocol s-au îndeplinit până acum câteva acțiuni.

1. Stagiul a doi specialiști greci în domeniul paleoliticului pe șantierul Giurgiu-Malul Roșu și stagiul unui cercetător român din aceeași specialitate (Emilian Alexandrescu) la Atena.

2. Doi studenți români invitați la săpături arheologice în Creta (Mihaela Marcu) și Peloponez (Radu Urloiu).

3. Participarea română la Colocviul „Grecii în Marea Neagră”, desfășurat la Tesalonic, 7–10.3.1996 (prof. dr. Petre Alexandrescu, prof. dr. Adrian Rădulescu, dr. Alexandru Avram, dr. Gavrilă Simion).

4. Conferința de la Atena, 14–15.11.1996, „L'archéologie roumaine aujourd'hui”, cu următorul program:

Prof. dr. Petre Alexandrescu, „L'archéologie roumaine à l'orée du 21e siècle”.

Fig 1. Maria Alexandrescu, Petre Alexandrescu, Evangelhos Venizelos, ministrul elen al Culturii, Magda Mantu.

Fig. 2. Aspect din expoziție.

Emilian Alexandrescu, „L'époque paléolithique en Roumanie”.

Dr. Magda Mantu, „La culture de Cucuteni. Cent-douze années depuis sa découverte”.

Prof. dr. Mircea Babeș, „Les Gêto-Daces. Un millénaire d'histoire et de civilisation”.

Dr. Alexandru Avram, „Scythia Minor jusqu'au VIes.”.

Dr. Maria Alexandrescu Vianu, „L'art grec dans les colonies du Pont Euxin”.

Dr. Gavrilă Simion, „Noviodunum”.

Prof. dr. Emilian Popescu, „Le christianisme antique sur le territoire de la Roumanie, Ier – VIes.”.

Prof. dr. Aurelian Trișcu, „Substance et spiritualité. Les églises à fresques extérieures du nord de la Moldavie.”.

Dr. Ionel Căndea, „La communauté grecque de Brăila”.

Conferința a fost precedată de un mesaj din partea ministrului elen al Culturii, prezentat de dl. Y. Tzedakis.

În cadrul aceluiași protocol s-a hotărât deschiderea unei expoziții privind cultura Cucuteni la Tesalonic, devenit „Capitala culturală a Uniunii Europene pentru anul 1997”. Pentru realizarea acestui nobil obiectiv – prezentarea completă, pentru prima dată în afara granițelor țării, într-un mare centru cultural european, a acestei splendide culturi – un grup de specialiști au acceptat să lucreze, în ciuda nenumăratelor dificultăți administrative și a timpului scurt avut la dispoziție (din mai 1997): dr. Silvia Marinescu-Bîlcu de la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” (inițial), dr. Magda Mantu de la Institutul de Arheologie din Iași și dr. Gheorghe Dumitroaia, directorul Complexului Muzeal Neamț, precum și George Dumitriu, fotograf. Cele peste 250 de piese, provenind în special de la Complexul Muzeal Neamț, dar și de la Muzeul de Istorie al Moldovei din Iași, muzeele de istorie din Vaslui, Roman, Bacău, Botoșani și Suceava, și de la Institutul de Arheologie din Iași, au format obiectul unui catalog, desăvârșit ilustrat în culori, și agrementat de vederi ale principalelor situri cucuteniene. Catalogul cuprinde o amplă prezentare a culturii Cucuteni, scrisă de dr. Dan Monah și Felicia Monah, de la Institutul de Arheologie din Iași. El a fost publicat, în versiune engleză și greacă, în condiții grafice excepționale, la nivelul celor mai frumoase cataloage europene, de către editura bucureșteană „Athena”. Subliniez importanța culturală a apariției unei asemenea lucrări, care ne face cinste atât în țară cât și în străinătate, realizată integral în România, o premieră pe care o salutăm cu bucurie.

Expoziția a fost montată, cu gust și pricepere, în spațiul destinat expozițiilor temporare din Muzeul de Arheologie din Tesalonic, oferit generos de directorul muzeului, prof. dr. Demetrios Grammenos. Ea a fost realizată prin conlucrarea echipei muzeului gazdă, în special a arhitectei Alkmini Paka, și a celei din țară, dr. Magda Mantu și dr. Gh. Dumitroaia.

Vernisajul expoziției „Cucuteni. The Last Chalkolithic Great Civilization of Europe” a avut loc în ziua de 21 septembrie 1997, în prezența ministrului elen al Culturii, dl. Evangelos Venizelos, a prof. dr. Petre Alexandrescu, directorul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, ca reprezentant personal al ministrului român al Culturii, dl. Ion Caramitru, și a unui numeros public.

În discursul său, dl. Evangelos Venizelos a evocat bunele și activele relații de colaborare între Ministerul Elen al Culturii și cel Român, și relațiile sale personale cu dl. ministru Caramitru, a cărui absență a regretat-o. De asemenea, d-sa a subliniat importanța care se acordă de către Guvernul Elen Protocolului încheiat între Ministerul Elen al Culturii și Academia Română privind dezvoltarea colaborării arheologice dintre cele două țări. Spațiul arheologic al Macedoniei și al Traciei grecești, împreună cu cel al Bulgariei și al României, pot forma – în viziunea ministrului elen – un domeniu privilegiat de cercetare al celor trei țări. D-sa a anunțat intenția

statului elen de a deschide în curând două misiuni arheologice grecești, una în Egipt și cealaltă în România, la care s-ar putea adăuga o a treia în Albania.

Prof. dr. Petre Alexandrescu a transmis salutul ministrului român al Culturii, dl. Ion Caramitru. S-a prezentat pe scurt contribuția românească la cercetarea culturii Cucuteni. S-a arătat stadiul actual al colaborării arheologice româno-elene, realizări și perspective, și s-a insistat asupra problemei deschiderii Institutului Român de Arheologie de la Atena.

A urmat prezentarea expoziției de către dr. Magda Mantu.

Expoziția a rămas deschisă până la 31 decembrie 1997.

Petre Alexandrescu